A. F. BRADYOVÁ

SLEPÍ

host

„Tento psychologický thriller čtenáře popadne a nepustí ho, dokud není pravda o minulosti konečně odhalena.“

Publishers Weekly

A. F. Bradyová

Slepí

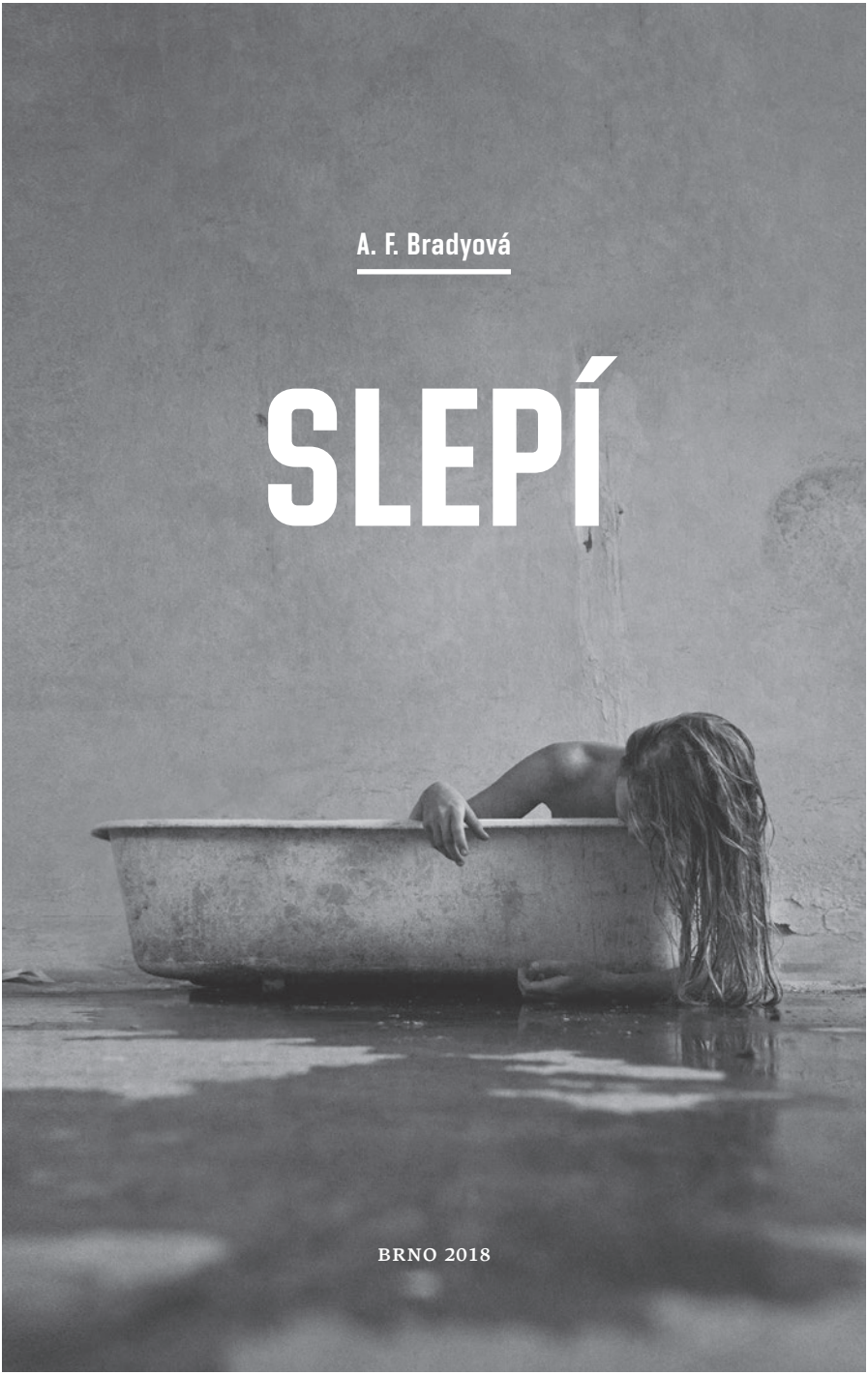

A. F. Bradyová

SLEPÍ

BRNO 2018

THE BLIND © 2017 by A. F. Brady
All rights reserved including the right of reproduction
in whole or in part in any form. This edition is published
by arrangement with Harlequin Books S. A.

Tento příběh je smyšlený. Názvy, postavy, místa či události jsou výsledkem autorčiny představivosti. Jakákoli podobnost se skutečnými postavami, žijícími či mrtvými, společnostmi, institucemi, událostmi či místy je čistě náhodná.

Cover photo © David Smetana, 2018
Translation © Pavel Bakič, 2018
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2018
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-7577-520-7 (Formát PDF)
ISBN 978-80-7577-521-4 (Formát ePub)
ISBN 978-80-7577-522-1 (Formát MobiPocket)

Nepochopeným

„Ó, tomu se nevyhnete," řekla Kočka. „Zde jsme všichni potrhlí.
Já jsem potrhlá. Vy jste potrhlá."
„Jak víte, že jsem potrhlá?" řekla Alenka.
„Musíte být potrhlá," řekla Kočka, „nebo byste sem nebyla přišla."

LEWIS CAROLL, *Alenčina dobrodružství v říši divů*

Část první

18. října, 9:40

Klečím na podlaze u sebe v kanceláři, vážu uzel na pytli na odpadky a přitom z něj vymačkávám vzduch. Uklízeči vždycky nechávají na dně náhradní sáčky, takže ten zavázaný můžu rovnou vyhodit a dát místo něj nový. Osvědčilo se mi to jako nejnenápadnější způsob, jak po zvracení do koše zamaskovat smrad alkoholu. Ráda bych si namlouvala, že jsem odolná a umím obsah žaludku udržet, ale pravda je taková, že když piju, obvykle pak po ránu v kanceláři takhle klečím.

Jmenuju se Sam. Jsem psycholožka a dělám v léčebně. Ne v takové té, co znáte z *Rain Mana* nebo z *Narušení*. Tahle je na Manhattanu. Rozlehlé trávníky a zastřižené živé ploty tu nenajdete. Nenajdete tu ani široké chodby a třímetrové dveře jako v *Přeletu nad kukaččím hnízdem*. Páchne to tady dezinfekcí a žvýkačkami, protože je do dezinfekce přidané žvýkačkové aroma. Svítí se tady zářivkami a věčně nefungují záchody. Výtah je velký jako hangár a vždycky praská ve švech. Dělám tady šest let a ještě nikdy jsem jím nejela sama. Každý den v něm někdo zmáčkne poplašné tlačítko.

Sádrokartonové desky na stropě mají v rozích mokré skvrny. Všechny dveře jsou natřené našedo a je do nich zasazená oválná tabulka drátěného skla. Jen dveře ordinací se liší, ty jsou natřené na světle žluto a žádné tabulky do nich zasazené nejsou. Na všech visí papírové cedulky se slovy jako *Oběd, Probíhá sezení* nebo *Nerušit*. Často si musíme dělat nové, protože nám na ně pacienti píšou.

Jakmile na kliniku vstoupíte, svět se jakoby smrskne. Zvuky zvenčí sem nedoléhají — nacházím se v nejrušnějším městě na

světě, ale neslyším ho. Ze všech místností, kde pořádáme skupiny, je jenom jedna na slunečné straně budovy. Přesunuli jsme do ní kytky, ale hodně se v ní práší a nikomu se tam nechce chodit.

Máme tu všemožné pacienty, celkem jich je sto šest. Nejmladšímu je šestnáct a nejstaršímu devadesát tři. Ještě před pár měsíci bylo nejstaršímu devadesát pět, ale umřel. V jednom křídle bydlí muži, v druhém ženy a prakticky nikdo nemá vlastní pokoj. Na ten lidi posíláme třeba za agresivní chování. Jakmile se to pacienti dozvědí, agresivní chování je u nich prakticky zaručené. Jenže jim nedochází, že samostatný pokoj je prostě jenom pokoj pro dva přehrazený uprostřed skládací zástěnou, a že když se místnost takhle rozdělí, někdo nutně přijde o okno. Klinika se jmenuje Psychiatrické centrum Typhlos, nikdy jsem se nikoho nezeptala proč.

Připadám si jako hochštaplerka, protože se od ostatních v léčebně nijak neliším. Občas je to vyloženě k smíchu. Od odborného personálu se očekává, že bude všem dodávat naději. Očekává se od nás, že nám naše nadání, trpělivost a těžce vydobyté tituly pomůžou aplikovat získané vědomosti a pomoct ostatním k lepšímu životu. Pyšníme se tím, jak to máme v hlavě srovnané. Vidíme sami sebe jako pastýře. Tvrdí se nám, že svojí vznešenou a nezištnou prací prospíváme společnosti. Ale to jsou jen žvásty. Nijak se od těch druhých nelišíme. Nevede mezi námi jasná hranice. Neodděluje nás propast. Přinejlepším jen prasklina. Mám klíč a ordinaci, oni ne. Přišla jsem na kliniku s tím, že je budu zachraňovat, oni mě zachránit nemůžou. Někdy ale ten předěl není ostrý. Říká se, že kdo neumí, učí. A kdo neumí pomoct sám sobě, ten holt pomáhá druhým.

19. října, 11:12

Tenhle týden k nám přijde nový pacient. Nikdo se ho nechce ujmout. V jeho materiálech o něm nic pořádného nestojí a zkazky, které kolují mezi personálem, vyplňují bílá místa hororovými historkami a pitomostmi. (*Zabil svého posledního terapeuta; odmítá vyplňovat formuláře; uvázat si ho na krk bude noční můra.*) Ujmout se ho nechci dokonce ani já, i když si jinak nechtěné pacienty beru vždycky. Nikdo pořádně neví, co od něj čekat: co je pravda a co se jenom povídá. Jeho složka patří k těm, ze kterých nikdo není moudrý. Na dotazy při psychosociální diagnostice zjevně neodpovídal. Většina údajů se opírá o jeho vzhled a dokumenty, které s ním dorazily při příjmu. Každopádně byl ve vězení, to stojí v podkladech černé na bílém. Seděl přes dvacet let, ale za co, to se do složky už nějak nedostalo. Po propuštění bydlel léta v domech na půl cesty. A teď má v rámci podmíněného propuštění nařízenou léčbu.

Moc, kterou držíme v rukou, považujeme z velké části za samozřejmou. Přitom se opírá jenom o nevědomost pacientů, které proti ní ani nenapadne bojovat. A pak se objeví tenhle chlap a všechnu tuhle samozřejmost zviklá. Asi tím ve mně vzbuzuje jistou úctu. Už nějakou dobu v práci jen tak klímám a doufám, že se něco změní. Možná tu změnu přinese právě on.

19. října, 13:15

„Kdo mi poví, co to znamená, když je něco dědičné?“ zeptám se skupiny, kterou zrovna vedu. Zaměřujeme se na psychoedukaci, takže bych měla pacientům pomáhat, aby lépe porozuměli vlastním diagnózám. Psychiatři jim hrozně často jenom řeknou, že jejich diagnóza je taková a taková, a s bližším vysvětlením se neobtěžují.

„Že to má člověk v rodině?“ odpoví Tashawndra. Jedenáctinásobná matka, které všechny děti sebrala sociálka. O většině ani neví, kam přišly, a dvě podle ní nejspíš umřely, jistá si tím ale není. Takhle vypadá její svět.

„Přesně — znamená to, že roli hraje genetika. Kterých duševních chorob se to například týká?“ Jako obvykle sedím na katedře.

„Rakoviny. Máma dostala rakovinu prsu a já kvůli tomu musela na kontrolu, ale nenašli mi ji.“ Lucy.

„Dobrá odpověď. U rakoviny hraje genetika velkou roli, takže pokud jí někdo v rodině onemocněl, je důležité se nechat vyšetřit. Ale co *duševní* choroby? Takové, které léčíme tady?“

„Ty jsou dědičné asi všechny, ne? Vím, že když se narodíte feťákům nebo když fetuje váš brácha, tak nejspíš začnete fetovat taky. A to se tady léčí. A když má někdo z rodiny deprese, tak je můžete dostat i vy.“ Tashawndra.

„Vynikající příklad,“ pochválím ji. „Deprese je částečně daná geneticky. Stejně jako schizofrenie, bipolární porucha a mnoho dalších problémů, které tu léčíme.“

„Takže člověk může udělat leda hovno, nemám pravdu? Když má jeho máma schizofrenii, tak ji dostane taky, hotovo dvacet.

Je v háji od narození. Narodí se a rovnou se ví, že bude magor. Jako se o někom řekne, že byl fotbalista už od kolíbky, tak on je už od kolíbky magor." Tyler. Tyler má schizofrenii. Na svých dvaadvacet je zralá osobnost. Působí, jako by oplýval moudrostí, která se nám ostatním nějak vyhnula. Je smířený s tím, s čím se my ostatní pereme. Tyler dokázal odpustit.

„Neplatí to pokaždé. A můžeme prosím vynechat sprostá slova? Takzvaná genetická predispozice znamená, že někdo v rodině trpí určitou poruchou, ale že ji ostatní dostat můžou a nemusí. Podle toho, co je v životě potká. Někdy okolnosti napomůžou tomu, že zůstanou zdraví, a někdy naopak přispějí k propuknutí choroby." Kopu patami do katedry.

„A po čem propuká? Po drogách a tak?" Tyler. „Vím, že když brácha chodil do školy, fetoval s kámošem a pak mu hráblo. Šel pod zámek, fakt neměl všech pět pohromadě. Než začal fetovat, nikdy se takhle nechoval."

„Samozřejmě: drogy. Ty hrají velkou roli." Kývu a zapáleně pokračuju ve výkladu: „Taky chudoba, zneužívání, vyrůstání v neúplné rodině, nedostatek jídla, překážky v chození do školy... To jsou všechno jakoby minusové body. Když máte depresivní nebo schizofrenický gen a tyhle minusové body nasbíráte, můžete skončit v péči lékařů."

„Jako baseball — tři strajky a jste out." Tyler. Povídám si s ním o baseballu na chodbách. Bojím se, abych na něj jednou nenarazila na stadionu Yankees.

20. října, 19:44

Když je skoro načase zamířit domů, začnu se zaobírat myšlenkami, kterým jsem se přes den vyhýbala. Nemám tady nic k pití ani cigaretu, abych si tyhle chvíle nějak usnadnila, ale stejně se do té propasti odvážím nahlédnout.

Vím, že až přijdu domů a budu sama a nebude mi zvonit telefon, stejně se těm myšlenkám poddám, tak proč se do toho nepustit rovnou? Možná se mi uleví. Možná potom doma nebudu tolik brečet. Jediný nevyhnutelný následek: cestou z práce budu muset mít v metru na očích sluneční brýle, protože mi od samého trápení opuchne tvář a v očích mi budou stát slzy, které se v nich pokaždé kdovíjak udrží přesně do chvíle, než otevřu dveře bytu.

Nebylo to tak vždycky. Kdysi svět dával smysl. Tehdy jsem ještě měla pocit, že chápu co a jak a že všechno nedělám jenom mechanicky.

Metro má výluku. Na společném úseku linek A a C došlo k požáru, takže musím vystoupit asi tak o sto ulic dřív. Ani nevím proč, ale jdu pěšky. Při chůzi obvykle přemýšlím a to teď asi nebude dobře, protože u sebe nemám hotovost, abych si někde dala drink a tím myšlenky zarazila.

Venku je zima. Taková ta, co z ní jednoho rozbolí kolena a rty mu zmrznou na kámen, takže se mu špatně mluví. Slzí mi oči, ale nebrečím. Připaluju si jednu od druhé a musím střídat ruce, protože nemám rukavice.

Navzdory mrazu se po ulicích promenují rodiny. Všímám si jich, co jsem vystoupila z metra. Už pár set metrů udržuju tempo s maminkou, která tlačí kočárek po protější straně ulice. Vypadá

jako já. Nebo spíš vypadá jako moje máma a totéž se nejspíš dá říct i o mně. Já i máma jsme blondýny a žena s kočárkem s námi nejspíš bude mít společné taky modré oči, i když to na tu dálku nepoznám. Je malá, jako máma. Obě je o hodně převyšuju, odjakživa si říkám, že táta musel být obr. Dál tímhle nevrlým městem mířím k jihu, a teď u toho navíc musím myslet na rodinu.

Vyrůstala jsem jenom s mámou. Táta žije, akorát nevím kde. Nikdy jsem ho neviděla, ale to nehraje roli, zvládat samotnou mámu už beztak bylo až až. Občas tátu vynášela do nebes: *Je to výborný člověk.* Občas na něj kydala hnůj: *Irčoun debilní, vůbec si mě nezaslouží.* A co to děcko v kočárku, napadá mě — ví, kdo je jeho táta?

Jmenuju se Samantha, po mámě. Asi proto si nechávám říkat jenom Sam. Příjmením jsme Jamesovy. Je to skoro, jako bych měla dvě křestní. Vždycky všem říkám, aby nikomu se dvěma křestními nevěřili.

Jsem už na dohled svého bytu. Je v celém patře jediný, kde se nesvítí. Starý vápencový dům stojí uprostřed bloku a nemáme v něm výtah. Bydlím v New Yorku několik let. Nastoupila jsem tady na postgraduál a nějakou dobu šla z jednoho miniaturního bytu do druhého, věčně jen samé garsonky a další krcálky v Brooklynu a na Manhattanu. V současném bytě mám vanu a kromě toho — věc prakticky nevídaná — tři úložné komory. Mám psací stůl a konferenční stolek a mohlo by to u mě vypadat jako u dospělého člověka, kdybych byla schopná nakoupit jídlo a dát ho do ledničky. Gauč mám hnědý a na každé roční období měním potahy polštářků. Teď jsou tmavě modré. Koberec mi z větší části vyšisovalo slunce, které se mi v létě celý den opírá do oken obrácených k jihu. Dřív se mi pestrý koberec líbil, ale dneska mi přijde moc holčičí. V kuchyni mám vzorně čisto a nad dřezem je okno, takže při mytí skleniček na víno můžu koukat, co sousedi. Radiátor hlučí a mě to uklidňuje, protože jinak by v bytě bylo ticho. Televizi nikdy nepouštím, připadám si pak totiž nicotná.

Zámek na domovních dveřích vyžaduje grif a mám pocit, že se vždycky zasekne zrovna ve chvíli, kdy se zvedne vichr a mě rozbolí uši. Tmavě zelené dlaždičky v hale věčně působí zaprášeně, mám

strach, že na nich jednou uklouznu a rozrazím si hlavu. Schody jsou široké a zvolna se stáčejí, pozůstatek dřívějšího, skoro zapomenutého New Yorku. Kroužím po nich nahoru k bytu a shazuju ze sebe vnější slupky.

Otevřu lahev vína, kterou jsem si koupila v obchodě přes ulici. Dlouhodobě dbám na to, abych pila jako kultivovaný dospělý. Piju noc co noc, ale to nevadí, protože si dopřávám drahé víno, nalévám si ho do drahých skleniček a ty pak před spaním nezapomínám opláchnout. Taky vždycky vysypu popelníky, dokonce i mně se totiž hnusí mít po bytě vajgly. Párkrát jsem kouřit přestala, ale na další pokusy už kašlu, protože mě stejně dřív zabije něco jiného. Zoufalci lpí na různých podivnostech.

21. října, 8:55

Popíjím hnusné spálené kafe donesené ze společenské místnosti a čekám, až moje šéfová Rachel zahájí poradu odborného personálu. Za umatlanými nehty mám špínu, většina laku mi z nich oprýskala. Zvednu hlavu a přistihnu kolegu Garyho, jak na mě civí. Jakmile mu pohled oplatím, okamžitě jím uhne, ale vzápětí se na mě zase zadívá.

„Co je?“ vypoulím na něj oči.

Významně si přejede hřbetem levé ruky po spánku.

„Cože?“

Zopakuje to.

Odložím červenou propisku i kafe a otřu si obličej. Na malíčku levé ruky mi ulpí hrudka špatně naneseného make-upu, tečkovaná pichlavými kousky strupů.

Rachel zahájí poradu.

„Ráda vás všechny vidím. Těší mě, že jste po ránu jako čiperky.“

Tlumený smích a sarkastické pofrkávání.

„Vím, že v poslední době přišlo hodně nových klientů a že je s nimi dost práce, ale jak víte, duševní zdraví je závislé na střídání ročních období a dalších cyklech a zima už je za rohem, přestože máme teprve říjen.“ Zahrozí pěstmi k oknu. „Kratší, chladnější dny podněcují depresi, sezonní afektivní poruchu, pocity beznaděje a tak dále, sami to dobře víte. Stejně tak víte, že nám dnes přibude další klient.“

Personál se začne nervózně rozhlížet, všichni si upravují košile a blůzy, klopí pohledy do zápisníků, snaží se splynout s pozadím.

„Slýchám po chodbách hodně zaručených zpráv. Chápu, že spekulovat je přirozené, ale když se šíří takováhle šeptanda, není snadné zachovat si objektivní a trvale pozitivní přístup a ubránit se předsudkům. Všichni víte, o čem mluvím." Zdrtí nás pohledem, jako by něco takového bylo pod naši úroveň.

„A můžeš nám teda o tom chlápkovi říct něco bližšího?" Gary.

„Nedostalo se ke mně nic víc než k vám, takže jsme na tom stejně. Ale byla bych ráda, kdybychom mohli odložit veškeré dohady, nepodléhat předsudkům, které jsme si o novém klientovi vytvořili, a soustředit se na tu hrstku informací, které máme. Přišel sem za léčbou, hledá zde pomoc a vaším úkolem je mu léčbu zajistit a nedémonizovat ho."

„Nic proti pozitivnímu přístupu a nepředpojatosti, ale nechtělo by to spíš zajistit bezpečí personálu?" Zase Gary. „Slyšel jsem, že ty materiály jsou nekompletní proto, že napadl svého posledního terapeuta. Slyšel jsem, že odmítá odpovídat na otázky, co se kladou při příjmu, že se nebaví o svojí minulosti a že mu bouchnou saze, když do něčeho začnete šťourat. Poslal nám ho sem soud a nevím nevím, jestli se mi chce léčit klienta, co už na jednoho terapeuta zaútočil."

„Odmítat problémové klienty nepatří k naší práci," skloní Rachel hlavu a vyhrabe příslušnou složku. „A o tom, že by v minulosti napadl nějakého našeho kolegu, tady nic nestojí."

„To je tím, že tam nestojí lautr nic! Ta složka je prakticky prázdná. Píše se v ní, že to je chlap jak hora, že nosí čepici a že nemluví. Píše se tam, že strávil půlku života v base. Ale nějak už z těch papírů vypadlo, za co ho zavřeli. Hm? To je šílenství! Nemůžeme sem přece přímo z vězení přijmout pacienta, u kterého nemáme údaje o předchozí léčbě, psychosociální profil ani diagnózu. Jeho složka je prázdná, to sem jen tak nakráčí a my si máme všechno vydedukovat sami, bez podkladů?" Gary se zlobí. Býval sociálním pracovníkem ve finančnictví. Pracoval pro firmu, která zařizovala propouštění ve velkých korporacích — lidé, kteří přišli o práci, dostali nabídku, že můžou využít jeho služeb. Pokaždé si pak připadal jako posel špatných zpráv, a když se mu to začalo zajídat,

zkusil přejít do zaměstnání, od kterého si sliboval, že bude méně náročné a vypjaté a že pracovní dny budou snesitelnější. Utekl z deště přímo pod okap, kde se pořád ještě zmateně rozkoukává a nechápe, jak se tam vzal.

„A co přesně bys v tom případě doporučil, Gary?“ zeptá se David, který se obvykle na podobných poradách do hádek nevměšuje.

„Aby to s ním zkusili někde jinde!“

„Nebuď směšný. To ‚někde jinde‘ jsme my. Tohle je konečná stanice. Byl bys radši, kdyby skončil na ulici? Bez terapie? Bez šance?“ To říkám já a otírám přitom ze stolu skvrny od kafe.

„Chtěl jsem prostě říct, že ho nechci mít na krku. Beztak už na nic dalšího skoro nemám čas, a teď abych s ním všechno řešil a ještě doplňoval všechny údaje, co už o něm máme mít při příjmu? Když mě ten chlap nejspíš pobodá, a navíc vůbec nemluví? Ne. Sorry, do toho nejdu, díky za pochopení.“ Založí si ruce na hrudi a nasupeně se opře.

„Tak proč tu vůbec pracuješ?“ Shirley svých slov vzápětí zalituje a celá se na židli schoulí. Doufá, že si svou poznámkou nekoleduje o to, aby terapii nového pacienta dostala na starost sama.

Rachel rychle vezme debatu do svých rukou. „Všichni musíme mít možnost se otevřeně podělit o své starosti a obavy ohledně pacientů. A tou možností jsou právě tahle setkání. Nechodíme na ně, abychom se vzájemně napadali. Nebojte se se mnou a s ostatními probírat, proč vás náš nový klient Richard tak znepokojuje. Ovšem připomínám a budu připomínat i dál, že klepy nemívají reálný základ a že si musíme dávat pozor, v jakém světle budeme na nového klienta nahlížet.“

Gary se ještě přihrbí a do diskuse se dál nezapojuje. Upovídaná princeznička Julia se nechá slyšet, že se obává o svou bezpečnost a že je nejspíš příliš slabá a bezbranná, aby si náležitě poradila s někým, kdo jí nahání strach. Kolegyně souhlasně zavrkají. Julia veškeré nové pacienty úspěšně odráží už několik týdnů.

„Proč byl ve vězení?“ Shirley.

„Opravdu nevím.“ Rachel. „Jak jsem říkala, mám přístup ke stejným údajům jako vy a tahle informace se ke mně nedostala.“

„Ale není to zvláštní? Neměli bychom ji mít?“ Julia.

„Změnilo by to něco?“ Já. „Ať už seděl za vydírání, nebo ozbrojenou loupež, nebo kdovíco, nemění se tím nic. Mohli ho zavřít za drogy. Mohl to být jeho třetí trest, to pak má soud nárok poslat člověka za mříže na celou věčnost, i když nespáchal nic tak hrozného. Za sexuální delikt neseděl, protože není v databázi — dívala jsem se. Mělo by nám být jedno, za co byl trestaný, ale je důležité vědět, že ve vězení byl. Určitě ho to psychicky ovlivnilo a nejspíš tam nasbíral dost strašné zážitky.“ V průběhu svého proslovu si uvědomím, jak příšerně mě dráždí, že důvod jeho dlouhého pobytu za mřížemi neznám.

„Slyšela jsem, že nemluví, jako vůbec, a že je hrozně agresivní. Odmítá dodržovat pravidla, nevychází s ostatními pacienty, vyplňování formulářů bojkotuje.“ Shirley.

„To, že nespolupracuje při vyplňování formulářů, je zjevné, ale ten zbytek prosím pokládejme za spekulace. Když chybí informace, rádi si domýšlíme něco dramatického. Fakt je zkrátka ten, že je naším klientem a budeme s ním pracovat.“ Rachel už se na nikoho nedívá a chystá se vynést ortel. Otálí. Všichni se ošívají.

„Sam,“ vzhlédne a se stisknutými rty ke mně vyšle úsměv. „A Gary.“ Gary poraženecky svěsí ramena. „Svěřím Richarda tobě, Gary. Sam bude záloha. Můžeš se od nového klienta hodně naučit a myslím, že na takovou výzvu s přehledem stačíš. A ty, Sam, máš u komplikovaných případů největší úspěšnost a patříš ke klíčovým členům odborného personálu. Přijde mi nejlepší přidělit k Richardovi nejdřív muže a pak se uvidí. Pokud byste snad potřebovali, všichni vám ochotně vypomůžeme, ale vy si určitě poradíte sami.“

Shirley a Julia si okázale vymění úlevný pohled a všichni si oddechnou. David mi povzbudivě stiskne rameno. Gary nasupeně dokráčí k Rachel a s hlavou svěšenou ke straně od ní převezme kopii Richardových materiálů. Nic neřekne a místo toho poulí oči na mě. Jednu nohu má netrpělivě pokrčenou.

„Bez obav, Rachel. Vletím na to." Posbírám svoje papíry a vezmu kafe. Všichni se hrneme na chodbu, Rachel mi přitom podá další kopii Richardových materiálů.

Gary mě ujistí, že se o Richarda klidně postará a že mu s ním nebudu muset pomáhat. Gary je blbec.

„Jsem ráda, že to říkáš, Gary, ale prosím, můžeme si jít ke mně do ordinace naplánovat co a jak? Ne že bych nevěřila, že to zvládneš, ale když už sloužím jako záloha, chci mít přehled."

„Teď vážně nemám čas, a navíc bych s ním chtěl úvodní sezení stihnout dneska." Stojí u dveří místnosti, ze které jsme vyšli, ukazuje ke svojí ordinaci a naklání tím směrem celé tělo.

„Prosím. Zabere to jen deset minut." Gary zasténá, zdeptaně, z plných plic, a nechá se chodbou dovést k mým dveřím. „Posaď se," mávnu rukou k židli pro pacienty. Teatrálně se na ni svalí a naschvál nechá svůj energetický nápoj vyšplíchnout před sebe na koberec.

„Ještě dopoledne ho vyhledám na oddělení a promluvím si s ním u sebe v ordinaci. Jako chlap s chlapem, aby viděl, že se ho nebojím a že je všechno v klidu. Ty kecy o tom, že z něj jde strach, beztak vznikly proto, že byl v base, z toho se vždycky všem rozklepou kolena. Ale mně ne. Mně se z něj kolena nerozklepou." Botou mi vtírá energetický nápoj do koberce.

„To je celý tvůj plán? Promluvit si s ním jako chlap s chlapem?" Ani se neobtěžuju si to zapsat.

„Není to žádná věda, Sam. On je pacient, já jsem terapeut. Přece mi musí odpovídat. Nechápu, co všem dělalo takové problémy."

Mám hlavu jako střep, ale prudce jí zakroutím, abych z ní zkusila stupiditu Garyho odpovědi vyhnat. „Nemůžeš být malinko specifičtější? Jak ho chceš rozmluvit, když se to zatím očividně nikomu nepodařilo?"

„Jak říkám, promluvím si s ním jako chlap s chlapem." Poslední čtyři slova vysloví obzvlášť pečlivě.

„‚Jako chlap s chlapem'? Co to znamená?" Držím hrot propisky nad zápisníkem a odvracím oči. Nemůžu se na Garyho podívat, bojím se totiž, co mi odpoví.

„Tomu bys nerozuměla. Nejsi chlap.“ Vstane a před odchodem mi ještě blahosklonně položí ruku na rameno, sehne se ke mně a řekne: „Až z něj něco dostanu, ozvu se ti a probereme to.“ Vzápětí je pryč.

23. října, 23:37

Už asi týden jsem nevynesla odpadky, takže přetékají. Jelikož nemám pod dřezem v kuchyni moc místa a víc piju než vařím, stojí velký koš na tříděný odpad mezi vstupními dveřmi a lednicí. Vypadá spíš jako koš na prádlo.

Průhledný modrý pytel se pod tíhou lahví svezl až na dno, musím ho vytáhnout za červenou stahovací obrubu. Nesnesitelně to v něm cinká. Dole protekl a mně se ze zápachu týden uleželého vína a tvrdého zvedne kufr. Kyselá příměs pomerančového džusu, který jsem ráno pila s vodkou, taky udělá svoje. Dobře vím, proč vynášení odpadků vždycky odkládám na poslední chvíli.

Na chodbě vleču pytel po koberci, takže lahve nerachotí tak moc, jako kdybych si hrála na Santa Clause a přehodila si ho přes rameno. Stejně ho tak ale budu muset vzít, až dojdu ke starým mramorovým schodům do sklepa.

Otevřu místnost s odpadem, a když rozsvítím, rozutečou se brouci. Stáhli se sem na zimu, všechen ten humus je pro ně hotový švédský stůl. Hodím obří pytel lahví od chlastu do čekající plastové popelnice, podle zařinčení se jich zřejmě několik rozbije. Pramínek z pytle mi stekl na kalhoty od pyžama. Zkusím je otřít hadrem, který visí na háčku u dveří.

Vrátím se do bytu a vysuším loužičky na podlaze. Vezmu dvě zapomenuté lahve od piva, dám je do nového modrého pytle a ten umístím do koše. Na knihovně mám dvě lahve skotské, které naschvál nechávám nedopité. V obou věčně zbývá přinejmenším na čtyři prsty, aby to vypadalo stylově a kultivovaně,

kdyby dorazila návštěva. Obvykle mám navíc v lednici pár lahví vína. Ne proto, že bych si je tam šetřila, ale protože je kupuju ve velkém.

26. října, 15:35

Vracím se ze skupiny, kterou pořádám pro pacientky, a před ordinací na mě čeká Gary.

„Ahoj, Gary. Potřebuješ něco?“ Vidím mu na očích zoufalství a vím, co se mnou přišel probrat.

„Jo, musím s tebou mluvit. Máš chvilku?“

„Jasně, pojď dál.“

Gary se schoulí na židli pro pacienty. Zpocenými prsty si prohrábne vlasy. „Zvencnu se z toho. Nezvládám z něj vypáčit ani slovo, a to se s ním od pátku scházím denně.“

„S Richardem McHughem?“ Vím přesně s kým.

„S tím. V pátek jsem ho vzal k sobě, jak jsem říkal, a zkusil jsem začít s psychodiagnostikou, abych vyplnil jeho kartu.“ Gary se mi opírá o stůl a mává mi před obličejem vypasenou rukou. „A on neřekl ani slovo. Jediné slovo. Jen tak sedí, až jsem si říkal, jestli není hluchý nebo tak něco. Prostě nic neříká. Nenaštval se ani nic podobného. Jen sedí. Dokola jsem se ho ptal na totéž a on se buďto díval na mě, nebo z okna. Tak jsem usoudil, že je to na něj třeba všechno moc narychlo. Začal jsem mluvit o sobě, zkoušel jsem mezi námi vytvořit pouto, řekl jsem mu, že s ním budu mluvit jako chlap s chlapem, pokud tak bude mluvit taky on se mnou, a stejně nic.“ Gary je upřímně překvapený, že jeho smělý machistický plán nezabral. Napůl se mu chci vysmát do obličeje a napůl se chci zachovat profesionálně a napomoct mu v odborném rozvoji.

„Dobře, původní metoda se neosvědčila. Říkáš, že jste ta sezení měli denně. Zkoušels to potom jinak?“

„Vyzkoušel jsem všechno, co umím. Nejdřív byl ten pokus promluvit si s ním jako chlap s chlapem. To nezabralo. V pondělí jsem ho požádal, ať ke mně přijde zas. Vůbec se necukal, tak jsem usoudil, že to vezmu hodně formálně a po jednotlivých otázkách s ním projdu psychodiagnostický formulář. Jenže on neodpověděl ani na jednu! Jen si začal číst noviny. Přinesl si jich celý balík, a když jsem se ho na něco ptal, nestál jsem mu ani za pohled."

„A včerejší a dnešní sezení předpokládám proběhlo stejně?" Už teď mě jeho líčení unavuje.

„Jo, mlčel jako hrob. Ani mě nepozdravil." Gary se opře, je rád, že problém přehodil na mě.

„Gary, čtyřikrát ses pokusil promluvit si s někým, kdo zřejmě mluví nerad. Nemělo by tě překvapovat, že konvenční metody nefungují, a neměl bys tím být zklamaný."

„Podle mě to nebude těmi metodami, ale mnou. Myslím si, že jsem mu zkrátka proti srsti." Snaží se poškádlit moje ego, abych se sama nabídla, že pacienta převezmu, a nemusel mě o to požádat.

„Jak by sis představoval další postup?" Nehodlám mu nic ulehčit.

„Myslím, že bys to měla vzít za mě. Nemám zas tolik času, abych jím plýtval na někoho, kdo nemluví a kdo si ani nechce nechat pomoct." Založil si mezitím ruce na hrudi a prudce, trhaně kroutí hlavou. Vypadá jako vyplašené lesní zvířátko.

„Tohle sama rozhodnout nemůžu. Budeš si muset promluvit s Rachel."

„Ale no tak, Sam, nemůžeš ho ode mě prostě převzít?"

„Už jsem po tobě takhle zdědila Shawna." Povzdechnu si. „Ale jestli ti to Rachel podepíše, tak ho vezmu. Do té doby je tvůj." Pro efekt sklapnu zápisník a otevřu dveře. Jenom ať si ji Gary najde a vyřeší to s ní.

28. října, 9:12

V devět dopoledne většinou míváme poradu, na které probíráme jednotlivé pacienty a řešíme nezbytné administrativní pitomosti. Všichni přitom tradičně pospávají, s výjimkou mě a mojí šéfové Rachel.

Rachel by měla hrát americký fotbal. Působí impozantně a z jejího hromového hlasu a pronikavého intelektu mají všichni naděláno v kalhotách. K řízení té nebo oné instituce se vyloženě narodila a absence osobního života jí v práci umožňuje dosahovat vynikajících výsledků. Šedohnědé vlasy má jako žíně a stahuje si je sametovou gumičkou. Vždycky nosí propínací svetr sladěný s tričkem a neformální kalhoty, které jsou jí přes boky těsné, takže jí kapsy odstávají jako ouška.

Má mě ráda, potřebuje totiž žít v přesvědčení, že jsem neustále nabitá pozitivní energií a zářím jako sluníčko. Na klinice jsem vždycky za superhrdinku. Řeším problémy, se vším si poradím. Když je něco potřeba, jde se za mnou. Moji spolupracovníci mě za to nesnášejí — dokud za ně nezaskočím na skupině, nedojedu s jejich svěřenci na pohotovost nebo za ně nedopíšu zprávu o stavu pacienta/průběžné hlášení/návrh léčby. To mě pak můžou samou láskou sežrat. Vtipkuju na svůj účet, je to můj obranný mechanismus. Vždycky se všech ptám, co dělali o víkendu a jak se mají, protože jsou to narcisové, kteří se na oplátku nezeptají, jak se mám já, a ušetří mě tak nutnosti lhát.

„Frankie je zase v nemocnici," zahájí svůj příspěvek Shirley. „Údajně stál uprostřed ulice a pokoušel se řídit dopravu. Na křižovatce na Broadwayi. Jen zázrakem to přežil. Policajti ho

chtěli zklidnit a zatknout nebo prostě něco, ale prý jim utíkal, narážel do aut, kličkoval... Strašná scéna. Nakonec ho nějak zpacifikovali, nevím jak, a odvezli na psychinu na Kolumbijskou. Hlídají ho, aby nespáchal sebevraždu, a doktoři mi každou chvíli volají, že nespolupracuje. Nevím, co mám dělat." Nezúčastněná a rozčarovaná Shirley vyčerpala veškerou empatii už před lety.

„Zajedeš za ním," odpoví jí Rachel. Je podrážděná, naštvaná, možná v přechodu. „Promluvíš si s doktory. Musí vědět, že máš Frankieho v dlouhodobé péči. Až ho nakonec propustí, vrátí se jako klient k nám a je důležité, aby věděl, že jsme ho na té psychiatrii na Kolumbijské nenechali na holičkách. To si zapamatujte všichni." Rozhlíží se po nás jako po zlobivých děckách, co snědla všechno cukroví. „Mnoho našich klientů má jenom nás. Jsme jejich otcové a matky, jejich opatrovníci a důvěrníci..."

Nešla jsem na tuhle kliniku pracovat, abych někomu dělala otce nebo matku, a štve mě, že to Rachel říká. Než oddrmolí i zbytek obligátního proslovu, popíjím kafe a vyhlížím z jediného okna, které v zasedačce máme. Naproti přes ulici probíhají nějaké stavební práce. Sem tam i něco zaslechnu, ale hlavně přihlížím, jak chlapi v džínách a reflexních vestách kmitají po fasádě nahoru dolů a sestavují z prken a trubek lešení. Představuju si, co by následovalo, kdyby z něj někdo skočil.

„Přejdeme k dalšímu bodu," oznámí Rachel. „Tím je změna v rozřazení terapeutů. Gary udělal všechno pro to, aby si získal důvěru našeho nejnovějšího klienta, Richarda McHugha, ale bohužel neuspěl. Včera jsem se s Richardem sešla a probrala s ním změnu terapeuta. Jmenovitě si vyžádal tebe, Sam, takže přebíráš štafetu. Hodně štěstí." Už mi o tom říkala včera, když mi končila služba, a teď jen hraje divadýlko před ostatními.

Po schůzi si mě vezme stranou a poděkuje mi, že jsem jí představení nepokazila. Jsem ráda, že mě považuje za hvězdu. Kdykoli dá najevo, že mi věří, hned mi stoupne sebevědomí. Znovu mi zopakuje, že Richard přímo požádal, abych s ním pracovala já, Samantha Jamesová.

Před zasedačkou na mě čeká Julia. „Nedivím se, že to s ním Gary nezvládl, ty si určitě poradíš daleko líp. Nemůžu uvěřit, že Rachel takhle mrhala naším časem a přidělila ho někomu tak nekompetentnímu." Julia se pořád snaží z někoho vymámit ujištění, že ona nekompetentní není. Lísá se ke mně, jako bychom už dvacet let byly kamarádky, drží mě za loket a šeptá mi do vlasů. Z pusy jí cítím horké kafe.

„Podle mě je pitomost svolávat tyhle schůzky na dobu, kdy teprve vychází slunce a člověk má ještě takovou kocovinu, že ani nemůže číst," pokusím se ji setřást.

„Ty máš kocovinu?"

„Mluvím obrazně, Julie. Nemám kocovinu." Lhářko. Lhářko. Lhářko. Nejlíp by mi teď bylo, kdybych objímala záchodovou mísu. Od Julie mi žádná útěcha nekyne.

„Vždyť já vím. Jen mě napadlo, jestli sis včera někam nevyrazila. Kdy si zas vyjdeme spolu? Máš něco dneska večer?"

Julii jsem sympatická a chce se se mnou kamarádit. Já si k ní ale žádné sympatie vypěstovat nezvládám. Blbky, které duchovně ustrnuly na střední škole, mají něco do sebe, jenomže prostě nedokážu vystát její nejapné rozumování a cukrkandlové problémy, ve kterých figurují prestižní společenské kluby a její vzorňácké kamarádky. Projde kolem nás David a poctí mě přitom vědoucím úsměvem a tichým uchechtnutím.

„Takhle dopředu si nikdy nic neplánuju. Ale dám vědět, rozhodně bychom někdy měly zajít na skleničku." Široce se usměju a vymaním se jí, už se totiž blížíme k mojí ordinaci. Provádím akrobatické kousky s kafem a se složkami pacientů, abych mohla z kapsy vytáhnout klíče, ale vtom uvidím, že je beztak otevřeno.

Všechno je na svém místě. Určitě jsem jen zapomněla zamknout. Možná jsem ještě nadraná. Můj iPod pořád leží zamotaný do sluchátek na hromadě knih, která se mi vrší na stole. Kdyby mi do ordinace někdo vlezl, nenechal by ho tam. Tenisky mám v koutě, kde je nechávám každé ráno. Shirley se před pár měsíci stalo, že odešla na skupinu, nechala otevřené dveře a někdo jí ze všech elektronických přístrojů ukradl baterie.

28. října, 11:00

První sezení s Richardem mě čeká dneska, chystám se na něj už hodinu. Všelijak si upravuju účes, vizáž, věci na stole a vůbec celou ordinaci. Bojím se ho a to je pocit, který jsem naposled poznala po nástupu do svojí první práce v oboru, takže skoro před patnácti lety. Bylo mi sotva dvaadvacet. Nic podobného už nezažívám. Mám za sebou sezení s blázny a psychopaty, s diplomaty a vysoce postavenými lidmi, všechno je to pro mě jedno a totéž. Takový strach jsem neměla, ani nepamatuju.

Nábytek mám v ordinaci rozmístěný tak, jak se patří: moje židle je blíž ke dveřím než pacientova. Dělá se to pro případ, že se pacient zachová agresivně a terapeutovi nezbude než utéct, ovšem navenek tvrdíme, že takhle může terapeut rychleji zajistit pomoc, pokud ji pacient potřebuje. V ordinaci na mě ale nikdy nikdo nevystartoval, to se obvykle stává ve společných prostorách. Všimnu si, že mám nůžky položené blíž k židli pro pacienta, a uložím je do šuplíku. Občas sedávám na stole, abych mohla koukat z okna a namlouvat si, že žiju jiný život.

Už tak mám napjaté nervy a při ostrém, hlasitém zaklepání na dveře mi prostě prasknou a vytvoří mi v krku knedlík, přes který se mi špatně mluví. Ať se bojím sebevíc, musím působit klidně.

„Dobrý den, Richarde. Pojďte dál, posaďte se." Sama prozatím zůstanu stát a podržím mu dveře. Počkám a zabouchnu, teprve když usedne na židli pro pacienty. Začíná se mi točit hlava. Richard si na roh psacího stolu položí velký balík novin. „Jsem vaše nová terapeutka. Říkala jsem si, že se na úvod sejdeme, abychom se

trochu poznali a třeba se i pustili do formální dokumentace, kterou musíme vyplnit." Při těch slovech se taky posadím.

Richard nic neřekne. Místo toho vezme z balíku noviny ležící navrchu, otevře je a ostentativně v nich hledá rubriku, kterou si chce přečíst. Sundá si čepici. Je to hnědá bekovka se vzorem rybí kosti. Opatrně ji položí na balík. Když natočí hlavu, všimnu si, že pod límcem na krku má dvě kruhové jizvičky.

Zašustím papíry v jeho nevyplněných materiálech a zkusím to znovu. „Co takhle začít údaji o rodině? Abyste mi mohl nejdřív povědět o blízkých příbuzných a nemuseli jsme se hned bavit přímo o vás."

Odvrátí se ode mě, noviny složí do klína a upřeně pozoruje dělníky na lešení přes ulici.

„Dobrá, údaje o rodině přeskočíme. A co třeba cíl terapie? Byl byste mi ochotný říct, čeho byste při pobytu na klinice Typhlos chtěl dosáhnout?"

Povytáhne obočí, vydechne a pošoupne si židli, aby měl na stavební dělníky lepší výhled.

„Dobrá, to je docela jasné ne. Mohl byste mi třeba povědět něco málo o sobě, neformálně, a já už bych si to nějak přebrala. Šlo by?"

Richard mě probodne odmítavým pohledem. „Mám tu sedět a vyprávět vám o sobě? Jako na pracovním pohovoru?"

„Jestli to chcete brát takhle, tak ano. Pracovní pohovor by byl výborný."

„Ne." Stroze. Definitivně.

V podstatě si nevedu o nic líp než Gary. Vypadá to, že s tímhle chlapíkem budu mít víc práce, než jsem očekávala. Už jen ta vyhlídka mě vyčerpává.

Z plných plic si otráveně povzdechnu, naschvál tak, aby můj dech zavanul k Richardovi. Doufám, že ucítí smrad chlastu a zvratků a kafe, aby pochopil, jak moc mě jeho vzdor vytáčí.

28. října, 22:01

Sedím v metru a pozoruju hádající se pár naproti mně. Souprava je přecpaná a venku je zima, ale z ostatních pasažérů sálá tolik tělesného tepla, že se pod šálou potím. Vagon se houpe a nadskakuje a ukolébává mě do transu, ve kterém jenom slyším, jak žena přede mnou říká svému příteli, že už jí to fakt stačilo.

Zrovna někoho mám. Obvykle sice spojení „někoho mít" používám, jedině když mluvím o tom, že „mám pacienta", ale teď ho používám i v souvislosti se svým přítelem, protože „přítel" mu říkat nechci. Už spolu chodíme nějakou dobu.

Jmenuje se Lucas. Teoreticky je to přesně takový chlap, jakého má žena chtít za manžela. Pracuje ve finančnictví, i když sám říká „v peněžnictví" — nejradši bych mu za to jednu vrazila. Zná rozdíl mezi cabernetem a merlotem a nabádá mě, abych si všímala chuti tříslovin. Má psa Mavericka z plemene King Charles španěl, což ho samozřejmě řadí mezi chlapy, na které bych normálně nemohla ani pomýšlet. Chodil na Cornellovu univerzitu a starostlivě si udržuje rovnou pěšinku. Ráno si ji na levé straně hlavy narýsuje hřebenem s jemnými zuby a pak ještě srovná vlasy, které přesahují. Já jsem sice ve freudovské klasifikaci anální typ, ale Lucas je magor. Dává si do bot cedrové napínáky, a to jakmile přijde domů a zuje se. Pokládá to za navýsost důležité, protože boty jsou po nošení zahřáté a hrozí zvýšené riziko, že se zkroutí do nežádoucího tvaru. Boty jsou pro něj důležitější než pro mě. Je to vysoký špinavý blonďák, nosí oblek a v náprsní kapse musí vždycky mít precizně složený kapesníček. Je hezčí než já.

Navrhuje mi, že bychom se mohli vzít. Přijde mi to úplně absurdní. Nejsem holka, kterou by si měl někdo brát. Takhle dlouho s ním chodím jenom proto, že se ho snažím zachránit. Tenhle vzorec chování už je v mém životě dobře zavedený, ale teprve nedávno jsem si jeho existenci sama uvědomila a smířila se s ní.

Lucas má všechno, co holky chtějí: je prachatý, pohledný, vzdělaný a skýtá jistotu. Ale pod tím vším se ukrývá zatraceně narušený, zatraceně zamindrákovaný mužíček, a právě s tím já ve skutečnosti chodím.

Nestojím o ztělesněnou dokonalost, nestojím o načesaného snoba a člena elitních klubů, o gentlemana s napínáky na boty. Stojím o toho zuboženého pejsánka uvnitř, který se zoufale snaží tvářit jako někdo jiný. Chci toho pejsánka najít, drbat ho na bříšku, opatřit mu vhodný domov, počkat, až se zmátoří, a vzápětí ho opustit. Je to dlouhodobý plán. Je to metoda, jak se bránit šrámům na duši a zajistit si, že pro někoho budu mít nějakou hodnotu.

Protože sama v sobě žádnou hodnotu nenacházím, musím veškeré ocenění čerpat zvnějšku. Jakmile ucítím, že pramen vyschl, dám Lucasovi vale a najdu si nový. Pravda je taková, že můj plán nefunguje a nikdy nefungoval, jenomže zatím nejsem připravená se ho vzdát.

31. října, 10:25

Richard se dneska dopoledne účastní skupiny, kterou vedu, a najednou mám pocit, že jsem spíš herečka než terapeutka starající se o hladký průběh setkání. Vybral si místo vedle Devona. Ten k nám přišel poměrně nedávno, může být starý asi jako já a je překvapivě šik. Má na sobě značkové džíny, boty s ostře vybíhajícími špičkami, které vypadají jako boty komiksových kovbojů a jsou ušité z naschvál ošoupané černé kůže, šedé sportovní tričko a koženou motorkářskou bundu, vážně hustou. Ne takovou tu, co koupíte za devět set dolarů v obchoďáku. Takovou tu, co vážně nosí motorkáři. Dlouhé dredy má Devon pevně stažené v culíku. Narazit na něj za jiných okolností, možná bych řekla, že je fešák. Až na ty boty.

Devonovi diagnostikovali schizofrenii hebefrenního typu. Ten u nás není zrovna obvyklý, většina našich schizofrenních pacientů má paranoidní. Za zdmi kliniky se řekne „paranoidní schizofrenie“ a hotovo, ale tady uvnitř musím používat korektní označení.

Devon sedí na kraji židle, nohy má obtočené jednu kolem druhé a nepřirozeně proplétá i ruce a prsty. Dnes už to několikrát vypadalo, že se převáží. Po absolvování několika skupin od tohohle posezu na chvíli upustil a místo toho stával na jedné noze. Druhou měl kolem ní omotanou a ruce držel předpažené, ve výsledku to připomínalo bojová umění. Boxoval v tomhle postoji do vzduchu: pomalu, soustředěně rukama pohyboval, jako by cvičil taiči. Fascinující podívaná, která ale člověka věčně rozptylovala.

Vidím, jak sebou Devon poškubává a balancuje na krajíčku židle, a v duchu se děsím, co to udělá s ostatními pacienty, zvlášť

s Richardem. Věnuju se celé skupině, na půl oka nicméně nepřestávám Richarda sledovat. Drží si od ostatních odstup a sedí tak, aby ho od všech dělila aspoň jedna volná židle, ale oči má zdvižené od novin a přes horní obroučky brýlí Devona pozoruje. Zvláštní akrobacie neujde ani ostatním pacientům. Někteří začnou remcat, že tady s tímhle divným patronem nebudou a že bych ho měla ze skupiny vyhodit.

„Nikdo nikoho vyhazovat nebude, Barry. Uklidni se." Opřu se rukama o katedru.

„Ten týpek je prostě divnej, ještě to vod něj chytnu! Všichni jsou tu z něj nervní! Nemá sem co lízt!" Barry si rád hraje na strážce klidu a míru, ale žádný klid a mír se mu nastolit nedaří. Naopak ve jménu spravedlnosti a hladkého průběhu diskuse často rozpoutá vřavu. Řekla bych, že dělá scény proto, aby nemusel poslouchat hlasy ve svojí hlavě.

„Barry, když už ses pasoval na mluvčího celé skupiny, zkusíme probrat téma, které jsi otevřel, tedy stigmatizaci." Tímhletím vždycky všechny namíchnu.

„Sam, prosím prosím, ne. Mluvení o stigmatech mám plný brejle."

„O stigmatizaci."

„To je snad fuk. Mám toho plný brejle."

„Tak začneme. Za prvé, co to stigmatizace vůbec je? Co to slovo znamená?"

„Jakoby předsudky, viď? Třeba když jsou lidi na někoho hnusní kvůli tomu, jak vypadá nebo že je černoch a tak," odpoví Lucy. Lucy je sedmnáct. Nosí sexy oblečení a moc se maluje. Trpí bipolární poruchou. Někdy je tak dokonale v obraze, že bych ji poslala na Harvard, a jindy vám ani neřekne, jak se jmenuje.

„Přesně tak, Lucy. Pěkně řečeno. Stigmatizace má s předsudky hodně společného. Dochází k ní, když někdo na někoho nahlíží negativně jen kvůli jeho příslušnosti k té nebo oné skupině. Má se stigmatizací někdo zkušenosti?" Občas jsem hlavně učitelka. Když se rozproudí dobrá diskuse, kopu patami do katedry. Neměla bych si na ni sedat, to je další pravidlo, které má mezi „námi" a „jimi"

zachovávat patřičný odstup. Čím delší dobu tu dělám, tím víc je mi tenhleten odstup šumák.

Všichni se hlásí, že je stigmatizace už někdy postihla. Dokonce i Richard má ruku nahoře. Nezareagoval jen Devon, takže se obrátím na něj.

„Devone, podívej, všichni se hlásí. Tobě se nic takového nestalo?“ Snažím se ho zatáhnout do debaty, a ne zdůraznit, že sem nezapadá, ale možná jsem na něj zapůsobila jinak, než jsem zamýšlela. Dívá se na mě a zdá se, že něco říká.

„Promiň, Devone, jsem moc daleko a neslyším tě. Můžeš to zopakovat?“ Zkusí to znovu, tentokrát vypadá, jako by si chtěl vykloubit čelist a přenést na mě odpověď telepaticky.

„Promiň, pořád tě neslyším.“

„Říká, že se lidem vyhýbá.“ Stephan.

„Díky, Stephane. Občas k člověku všechno nedolehne. Takže se vyhýbáš lidem, Devone? Chceš se tak ubránit stigmatizaci?“

Devon přikývne.

„Být obětí stigmatizace bolí, nemám pravdu?“

Znovu přikývne.

Všichni ostatní taky.

„Jaké představy si lidé spojují s duševně nemocnými? S jakým druhem stigmatizace jste se setkali?“

„Říká se o nás, že jsme pošahaný.“ Po téhle Stephanově odpovědi začnu psát jednotlivá slova na tabuli.

„Líný. Nevzdělaný. Hloupý.“ Barry.

„Že jsme jen přítěž. Že z nás Amerika nic nemá.“ Zase Lucy.

„Že jsme nebezpeční.“ Překvapí mě, kdo se zapojil: Adelle je asi tak sto. Dokonale zosobňuje sousloví *vetchá stařenka* a nenapadlo by mě, že by ji někdo kvůli duševní nemoci mohl stigmatizovat nálepkou „nebezpečná“. Pak si vzpomenu, že kdysi přestala brát prášky a pobodala jednoho chlapa do hrudi nůžkami.

„Špinaví. Odporní. Ostatní si k nám nechtějí stoupnout. I my si neradi stoupáme jeden k druhému,“ řekne Darryl. Trpí traumatickým poraněním mozku, způsobil si ho, když si prostřelil hlavu. Pořád se pere s těžkými depresemi, ale přísahá, že o sebevraždu

se už nepokusí. Manželka ho opustila — zůstal znetvořený a nemohla se na něj dívat.

„Tak dobře, já to řeknu: jsme pro ně *divný*." Barry by rád odčinil svoje předchozí chování a zadívá se na Devona. „Sorry, nemám ti co říkat, že seš divnej, když ti to už beztak cpou všichni."

Devon přikývne.

„Díky, Barry, to od tebe bylo moc hezké. Co dál? S jakou stigmatizací jste se ještě kvůli duševnímu onemocnění setkali?" Všimnu si, že se Richard dívá na Barryho, jeho omluva na něj zřejmě udělala dojem.

„Lidi si myslí, že je nakazíme. Že třeba chytnou bipolárku, když s námi budou spát." Lucy.

„Věděl by někdo, jestli je to pravda, nebo ne?" Snažím se pacienty něco naučit, ale tak, aby si nepřipadali jako ve škole. Dívám se na Richarda, jenomže ten je v myšlenkách jinde.

„Ne, dá se chytit AIDS a tyhle ekly, ale magorství od magora nechytíte." Barry.

Píšu jednotlivá hesla na tabuli a zmocňuje se mě pocit viny, protože jsem tomuhle všemu kdysi sama věřila. Je mi smutno a mám nutkání začít se ospravedlňovat.

Po konci skupiny počkám, až všichni vyjdou na chodbu. Obcházím místnost, stavím židle zpátky do půlkruhu, sbírám nepořádek, který tu po pacientech zůstal. Když míjím židli, kterou Devon vmáčkl do kouta, všimnu si vzadu na jejím sedáku drobných rozsypaných šupinek, možná konfet nebo úlomků barvy. Smetu je na podlahu a jdu dál.

Smažu tabuli, vtisknu si do paměti slova, která jsem na ni napsala, a říkám si, kolikrát jsem se sama cítila stigmatizovaná. Kolik těch hesel si lidé asi vztahují na mě. Říkám si, a ne poprvé, jestli taky odpovídám nějakému profilu.

1. listopadu, 11:11

Vypracovala jsem Richardovi rozvrh, podle kterého se bude jednou týdně setkávat přímo se mnou a na většinu ostatních dní mu budou vycházet různé skupiny. Pevný režim pacientům často prospívá a ráda bych, aby měl Richard co na práci, než se mi podaří mu porozumět. Pravidelné osobní schůzky máme v úterý od jedenácti, takže u mě Richard právě teď poposedává na židli pro pacienty a snaží se na ní uvelebit. Je na moji kancelář moc rozložitý. Vypadá jako panenka v domečku, který je jí o dvě čísla menší. Balík novin drží pod paží a různě přenáší váhu. Když konečně nalezne vhodnou pozici, nechá noviny žuchnout na roh psacího stolu a opře se o ně nepřirozeně vytrčeným loktem. Levou ruku má zvláštně zkřivenou, a navíc strnule drží zápěstí, takže to působí, jako by měl protézu.

„Tak, udělali jsme si pohodlí a teď bych se ráda zase pustila do vašich materiálů. Můžete mi chvíli věnovat pozornost, abychom s tím trochu pohnuli?“ Nasadím optimistický, pozitivní, možná dokonce energický tón.

„Co to má být? Zase nějaký test?“ zeptá se Richard. Nesundal si čepici. Vytáčí mě, protože to považuju za nezdvořilé. Dojde mi, že bych se svého strachu mohla zbavit právě tím, že bych na jeho místo nechala nastoupit vztek, a tak se v podráždění nad Richardovou nevychovaností chvíli rochním. Má zas tu samou tvídovou bekovku, takovou tu, co přišly v devadesátých letech do módy s R&B kapelami.

„Nechápu, proč bych měl pernamentně něco někam zaznamenávat.“ Richard má klidný, mužný hlas. Nehádá se se mnou, jen konstatuje, jak se věci mají.

„Permanentně," opravím ho automaticky. Procházím zatím papíry a vyhýbám se pohledu z očí do očí.

„Podívejte, jsem tady z vlastní vůle, vím, že nic vyplňovat nemusím, že tu funguje lékařské tajemství, že musíte respektovat moje soukromí a že vám nemusím na nic odpovídat. Jestli mě odsud chcete vyrazit, tak prosím. Znám svoje práva. Slyšel jsem, že jste tady nejlepší terapeutka, a myslel jsem si, že mě nebudete otravovat jako ta poslední nula, co mi přidělili." Při těch slovech si poodsedne. Promne si ruce, nejdřív jednu, pak druhou, jako by si něco stíral z palce. Vrtí se. Není ve své kůži.

„Nemusíte dělat nic, co nechcete. Ale jestli se mi budete vyhýbat, jen si přitížíte. Budu s vámi pracovat po celý váš pobyt. Mým úkolem je vám pomáhat a co nejvíc vám pobyt usnadnit. Kdybyste něco potřeboval, přijďte za mnou. Kdybyste měl s někým na klinice problémy a potřeboval pomoc, přijďte za mnou. Ale jestli pro vás mám něco udělat, musíte něco udělat taky vy pro mě." Nacvičená řeč.

Zdá se mi, že nápad maskovat strach vztekem zabírá. Richard mlčí. Poprvé se mu podívám do očí a vidím, že jsou modré. Kdovíproč jsem to nečekala. Mhouří je. Nevím, jestli se snaží tvářit hrozivě, nebo je má tak citlivé. V porovnání s mými jsou daleko světlejší.

Roztahuje teď prsty, takže vidím, že má udržované nehty. To je zajímavé čistě proto, že se tím liší od všech ostatních pacientů. Dokonce i ženy, které utratí poslední pětník za přepychovou manikúru, pak nehty stejně zanedbávají, až se jim různě zkřiví a odrostou jim tak, že měsíc staré zelené pařáty se třpytkami sousedí s půlcentimetrem opravdového nehtu.

Že by ale Richard něco řekl, to ne. Nevím, jestli mlčí proto, že jsem ho vyvedla z míry, nebo proto, že má chuť mi za moji oprsklost vyškrábat oči. Je mi jasné, že tohle si na něj ještě nikdo nedovolil, a vlastně ani nevím, kde jsem sebrala odvahu.

„Začneme zlehka." Nasadím si brýle a sáhnu po propisce. „Jméno?"

Chci si poslechnout, jak vyslovuje svoje příjmení, bojím se totiž, aby se neurazil, kdybych výslovnost netrefila. McHugh. Nevím, jestli se koncové *h* vyslovuje nebo polyká nebo co vlastně. Když

už dělám pokroky a Richarda jsem rozpovídala, nechci si to zas pokazit.

„Richard McHugh." Zní to jako *makjú*. Takže to bychom měli. „A vám mám říkat doktorko? Nebo jak?"

„Můžete mi říkat doktorko Jamesová, ale radši mám oslovení Sam."

„A proč?"

„Abych byla upřímná, tak proto, že se to snáz volá na chodbách. Proč vy si necháváte říkat Richard? Připadáte si potom jako tvrďák?" Snažím se ho vytočit? Chci být vtipná? Nonšalantní? Docházejí mi síly, je mi, jako bych už neměla dost energie chovat se profesionálně nebo to aspoň předstírat. Mám pocit, že se mi v mozku něco špatně propojilo a omylem teď při našem sezení prozrazuju svoje pravé pocity, místo abych měla nasazenou tu správnou masku.

„Richard se mi líbí. Dicku mi nikdo neříká."

„Jak chcete, Richarde."

„Takhle to zní blbě. Snad si můžeme tykat."

„Jak chceš, Richarde." Trochu mě svojí žádostí zaskočí, ale s většinou pacientů si už tykám tak jako tak. „Popojedeme. Datum narození?"

„Čtrnáctého července 1960. Byl to čtvrtek."

„Opravdu?" Tohle je vážně zajímavé. „Jak to víš?"

„Řekla mi to máma. Povídala, že to byl nejhorší den jejího života a že od té doby čtvrtky nesnáší." Nemůžu uvěřit, že jsme se něčeho dobrali. Bojím se, abych želvu nějakým přehmatem nezahnala nazpátek do krunýře.

„Já mám čtvrtky moc ráda." *Nevinná odpověď. Prosím, nestáhni se zas do sebe. Prosím, mluv se mnou. Mluv se mnou otevřeně.* „Celý víkend přede mnou… A kde ses narodil, Richarde?"

„V Queensu."

„Přímo tady v New Yorku? Sourozence máš?"

„Ne." A jsme zas u jednoslovných odpovědí.

„Rodinné poměry…"

„Ne."

„To neměla být otázka. Teď následuje sekce, která se týká rodinných poměrů a záze—“

„Ne. Na otázky o rodině nebudu odpovídat.“ Znovu se uzavře.

„Dobře, to nevadí, naprosto chápu, pokud ti to není příjemné, ale jde o zásadní součást terapeutického procesu a —“

„Ne. Už jsem řekl. Na nic dalšího odpovídat nebudu.“ Je konec, želva už zalezla.

„V pořádku, nemusíme se do toho pouštět hned. Můžeme se k tématu vrátit jin—“ Nedovolí mi ani těch pár vět na usmířenou.

„Skončili jsme? Chci odejít.“ Ještě než vůbec dořekne, už je z ordinace venku a vzdaluje se chodbou. Místo psacího stolu sedím obrácená ke knihovně, protože mi zavadil o židli, až se otočila. Co se stalo? Co jsem řekla špatného? Čím jsem si k němu zase zavřela cestu?

2. listopadu, 22:53

Vyrážím na drink s Lucasem. Nebydlíme spolu, ale trávíme jeden u druhého dost času na to, abych se občas vykašlala na praní a nosila místo toho jeho věci. Chodit s Lucasem je jako chodit se dvěma různými lidmi, jenže ve společnosti se můžu ukazovat jen s jedním. Ve vlasech mě svědí strupy, ale stejně za Lucasem dál vracím a nechávám si jeho chování líbit.

V devadesáti procentech případů vyrážíme do toho samého baru s těmi samými lidmi. Někteří patří do naší party, někteří jsou prostě další štamgasti, se kterými jsme se mezitím taky spřátelili, a občas dorazí David ode mě z práce. Dnes ale s Lucasem jdeme jinam, protože na nic bujarého prý nemá energii.

Jak se ukáže, *jinam* znamená do Flatiron Lounge na Devatenácté ulici. Drinky jsou tam opravdu zajímavé a drahé a je tam šero a žádná židle tam vlastně není pohodlná a servírky jsou tak atraktivní, až mi tím srážejí sebevědomí, ale Lucasovi to ve světle svíček vážně sluší, takže se snažím nepřipouštět si obavy, že mě sem třeba vzal, aby se se mnou rozešel.

„Dneska ti to fakt sekne, zlato." Lucas. Jeho hlas zní zhruba tak, jak bych si představovala, že zní dieselový motor pod vrstvou rozpuštěného másla.

„Děkuju za kompliment, miláčku. Určitě mi jde k duhu ona šokující doba, po kterou už jsem střízlivá. Plných několik hodin." Vždycky když jsem nervózní, dělá mi problém mluvit vážně. Přestože Lucase beru jako svůj dlouhodobý projekt, nepočítají moje plány s tím, že by se se mnou rozešel, ani s tím, že by konec našeho vztahu nastal *teď hned*, takže doufám, že mě sem vzal kvůli

něčemu jinému. Chtě nechtě musím myslet na to, proč s Lucasem vlastně jsem a proč vlastně tohle všechno snáším.

„Dneska už jsem na celou naši partu prostě neměl dost energie. Chodit pořád k Nickovi jednoho unaví." Lucas vážně vypadá, že má v hlavě všechno srovnané.

„Úplně tě chápu." Lžu. V skrytu duše bych byla radši u Nicka, protože tam mě všichni znají jenom natolik, že mě považují za skvělou a přitažlivou a netuší, že jsem ve skutečnosti troska. Bez takové společnosti se neobejdu. Když mojí přetvářce někdo věří, když celá jedna skupinka pokládá moje divadýlko za skutečnost, když se na mě a Lucase dívají desítky inteligentních lidí, kteří nás mají za vyrovnané, rozumné, zdravé a dospělé osobnosti spojené vyrovnaným, rozumným, zdravým a dospělým vztahem, věřím tomu všemu i sama. Potřebuju tomu věřit. Ta nablýskaná habaďůra, kterou hrajeme, tahleta zástěrka, tyhle bulíky, co všem věšíme na nos… neobejdu se bez nich. Neobejdu se bez toho, aby si ostatní mysleli, že jsem v pohodě, protože pak si to třeba budu myslet taky. Kvůli tomu to všechno snáším.

Teď se ale v baru rozhlížím po zástupech nohatých Evropanek a připadám si čím dál menší a ošklivější a víc a víc bych se potřebovala posilnit alkoholem. Bohužel piju něco, v čem je našlehaný bílek a co mi rozhodně stačit nebude.

„Musím ale přiznat, že mám i další důvod, proč jsem chtěl zajít radši sem." Být to někdo jiný, řekla bych, že pohled, který na mě upírá, je sexy, u Lucase mi ovšem připadá jenom směšný. Ano, je to moc hezký chlap, ale jsem nervózní a napadá mě, že působí jako komiksová postava.

„Povídej, přeháněj." Mezi prsy mi vyrážejí krůpěje potu.

„Chtěl jsem si znova promluvit o tom, jestli se nesestěhujeme." Nachýlí se ke mně ještě blíž, loktem zabere celý koktejlový stolek mezi námi a na mě najednou dolehne, jak je tenhle bar malý. Světla začnou jakoby pulzovat a taky se mě zmocňuje taková ta závrať, při které bych ráda položila nohu na podlahu, jenže už je mám na podlaze obě a hudba hraje moc nahlas a někdo se ptá, jestli si dám ještě něco k pití, a mně je na omdlení. Lucas natáhne

ruku a pomůže mi udržet rovnováhu. Ví, co tenhle můj výraz znamená.

„Netlačím na tebe," zalže. „Jenom chci tohle téma zase otevřít. Vím, že společnému bydlení moc nefandíš, a vím, že je pro tebe podstatná samostatnost. Ale můj byt je pro mě moc velký a měla bys tam spoustu prostoru." Při těch slovech se zase odtáhne a už se mě nedotýká.

Mávám na barmana. Loupne očima po naší servírce a pošle ji za mnou. Dojde k nám, z výšky dvou metrů se ke mně nahne a vyslechne si mou krákavou objednávku: čtyři panáky stříbrné tequily Patrón. Lucas mě sjede nesouhlasným pohledem, který na mě v podobných podnicích rád vrhá, aby ostatní hosty ani nenapadlo, že denně chlastá jak duha. V tomhle klubu může ten dojem budit úspěšně. A vnější dojem, pro ten Lucas žije.

„Podle mě nám to klape, Sam. Určitě by se na tom dalo stavět."

„Mně vyhovuje, jak je to teď, Lucasi. Myslím, že není potřeba nic měnit."

„Proč se tak bojíš pustit si někoho k tělu?" Založí si ruce na hrudi, přejde do defenzivy. Lidé mu obvykle neodmlouvají. Zato já obvykle ano.

„Nebojím se toho. Nikdo nemůže říct, že bych se k němu chovala odtažitě. Tebe si k tělu pouštím, no ne? Tak proč bych nemohla zůstat nezávislá?" Možná mluvím hlasitěji, než bych měla.

„To můžeš, i když budeš žít u mě. Nemusí se to vylučovat." Je mu jasné, že se mnou nepohne. Jako obvykle.

Donesou nám panáky a já do sebe dva otočím, ještě než si vůbec stihneme přiťuknout. Lucas se elegantně chopí třetího, a zatímco sahám po tom posledním, pronese stejný pitomý přípitek jako obvykle: „Ať jsme pořád nejlepší ve všem, na co sáhneme."

Nakloní se nad stůl, ale já se s přiťuknutím neobtěžuju, protože mi ta jeho průpovídka přijde směšná a pompézní. Třetí panák do mě jen zahučí. Servírka promptně donese ubrousky a nějaké hogo fogo pivo z minipivovaru a mně táhne hlavou, jestli Lucas nežije v paralelním vesmíru.

3. listopadu, 8:31

Richard je u mě v ordinaci. Když jsem ráno přišla, stál u dveří. Něco ho trápí. Ještě jsem ani pořádně nenasadila pracovní výraz, smrdím ranními cigáry a nevím, jestli jsem na tuhle kritickou situaci připravená.

„Prostě už k ní na skupiny chodit nebudu, Sam."

„Proč?" Jsem rozčilená, unavená, mám kocovinu jak trám. „*Proč* nemůžeš chodit k Julii na skupiny?"

„Neví, o čem mele. Povídala mi, že když budu jíst řepu, obarví mi to hovna na červeno. Copak mě zajímá nějaká řepa? Já řepu nejím. Vy nám ji tady nedáváte, tak kde bych k ní asi přišel? Nepotřebuju, aby mi ta ženská říkala, jakou barvu pak budou mít moje hovna. Už k ní na skupiny nebudu chodit. Prostě ne. Přiděl mě někam jinam."

„Je to skupina o stravování. Tahle témata k tomu patří."

Zdvižené obočí.

„Tak fajn. Na jaké jiné skupiny bys chtěl? Kdo tě nebude štvát?"

„Co učíš ty? Jakou skupinu máš, když má ona tuhletu?"

„Kryje se mi s tím skupina, která se pro tebe nehodí. Staráme se v Typhlosu o spoustu různých pacientů, hodně jich potřebuje docházet na skupiny s užším zaměřením a jedna taková se mi kryje s tou Juliinou."

„A mohl bych mít volno? Nebo chodit na počítač?"

„Možná bychom si měli promluvit o tom, co od terapie očekáváš a jak bys mohl se svým časem nejlépe naložit."

„Co očekávám? Rozhodně ne přednášky o řepě a hovnech."

„O *stolici*, Richarde. O exkrementech. Hovno se neříká." Teď jsem to sice sama řekla, ale hlídá mě snad někdo? Richard sedí

opřený na židli pro pacienty, dívá se z okna a ruce má nakřivo založené na hrudi.

„Nechceš přece, abych ztropil scénu a začal na Julii při skupině řvát."

„To nechci, ale působíš na mě jako rozumný dospělý člověk, který se umí ovládat a chovat se zdvořile. Jestli ti ta skupina v ničem nepomáhá, z rozvrhu ti ji škrtnu." Usednu ke stolu a sáhnu do šuplíku pro Richardovu složku. „Musíme se společně dobrat toho, co ti má terapie přinést. To vyžaduje, abys dokončil psychodiagnostiku," zamávám na něj nevyplněnými papíry, „a já ti mohla doporučit lepší sestavu skupin, která ti pak pomůže dosáhnout tvých cílů."

„Pořád ty cíle."

„Většina našich pacientů se zkrátka chce při terapii k něčemu dopracovat."

„Dobře."

„Dobře?" Bolest hlavy mi drtí oční bulvy, netoužím po ničem jiném než zavřít oči a kocovinu vyležet. „Takže dnes probereme tvoje cíle?"

„Zamyslím se nad tím, co si od tohohle pobytu vlastně slibuju," odpoví Richard a odejde. Pochopím, že jsem mu nad sebou jenom poskytla převahu a žádného jiného výsledku se přitom nedobrala. Odpadla mu povinnost chodit na jednu přidělenou skupinu a já nevyplnila nové údaje do jeho složky ani nezískala sebemenší představu o tom, co tu dělá. Spolknu dva brufeny a obrním se proti všemu, co mám dnes před sebou.

Brufen ani nestihne zabrat a už mi zvoní telefon. Volá David.

„Dobré ráno, krásko," pozdraví mě veselým a střízlivým hlasem.

„Ranko. Hlavně po mně nic nechtěj. Mám kocovinu a chcípám."

„To tu dlouho nebylo. Nestopilas mi brufen?"

„Stopila. Kvůli tomu mi voláš?" Jednou rukou si mnu hřbet nosu a druhou stahuju hlasitost na telefonu.

„Ne, volám kvůli tomu, že jsem si dneska nevzal oběd a rád bych s tebou vyzkoušel tu novou restauraci na Riverside."

„A to tam mám jít *pěšky*?“

„Pitomý návrh, co?“

„Jo. Nebetyčně pitomý. Ale cestou zpátky mi klidně můžeš koupit bagetu.“ Usměju se. Kdybych nemohla plkat s Davidem, nevím, co bych si tady počala.

6. listopadu, 18:14

Sedím na střeše Lucasova činžáku s jeho psem Maverickem. Maverick má na sobě kašmírový svetřík a čekáme, až se Lucas vrátí s vínem, o kterém mi vykládal. Na střeše jsme proto, že se Lucas chce podívat na západ slunce, než si přenastavíme hodinky na zimní čas a ve městě se bude stmívat v půl páté. Je neděle a zřejmě jsme ten nápad neměli jako jediní. Naše místo na střeše je od okolních oddělené pečlivě zastřiženým zimostrázem, přes který občas zahlédnu obláček kouře z něčí cigarety.

Stojí tu spousta těch velkých topných těles, co vypadají jako obří stříbrné robertky s kulichy. Sedíme poblíž jednoho z nich a Maverick si hoví v mém klíně, na oranžové koňské houni obřích rozměrů, která má v jednom rohu vyšité velké *H*. Lucas nedal jinak, než že ji musím zezdola vzít. Kdybych deku od Hermèse měla já, nejspíš bych ji vůbec nepoužívala, natož abych ji brala ven.

Lucas už přichází od výtahu. Nese křišťálovou karafu s nachovou tekutinou a dvě bezchybně vyleštěné sklenice. Maverick si ho nevšímá a jen se mi ještě víc zavrtá do klína. Lucas projde kolem dvojice, která kouří cigarety, a přehnaně rozmáchlými gesty přitom rozhání kouř, jako by právo vdechovat jed do svých neposkvrněných plic měl jen on sám. Opatrně postaví sklenice na teakový stolek a zakrouží vínem v karafě.

„O tomhle vínu jsem ti říkal nedávno na té párty. Pak jsem se zamyslel a usoudil jsem, že dneska večer bude vhodná chvíle."

„To zní dobře." Odhrnu si z očí pár zatoulaných vlasů a dívám se, jak do obou sklenic nalévá na tři loky. Jednu mi podá, pohodlně se rozvalí v křesle a s nosem zabořeným do té druhé si hodí nohy

na stůl. Zavře oči a zhluboka se nadechne. Pak mě vyzve, abych ho napodobila.

„Co cítíš?“ zeptá se. Oči má pořád zavřené.

Strčím nos do sklenice a zakroužím jí, jak mě to naučil. Cítím víno. „Kůži,“ řeknu, protože tu jsem ho už v souvislosti s červeným slyšela zmiňovat. Vytáhnu cigaretu a dám si ji do pusy. „A tabák,“ dodám.

„Výborně. Co ještě?“ Vznáší se někde v jiném vesmíru, ve snobském světě vína, kde si nejde jen tak dát skleničku. Kde ani neexistuje pití jako takové, jenom všepohlcující prožitek vnímaný všemi smysly. Zapálím si. Lucas při škrtnutí kamínku rázem otevře oči. Shodí nohy ze stolu a cigaretu mi z pusy vyškubne. Strhne mi přitom kousek kůže, filtr se mi totiž přilepil k suchým rtům. „K Margaux z osmdesátého šestého nemůžeš čadit! Zkazíš si zážitek. A mně taky. Vzpamatuj se, Sam. Soustřeď se!“

Jeho výčitky mě zabolí, jako bych byla drzé neposlušné děcko. Jeho zklamaný výraz a pohrdání, které z něj vyzařuje, ve mně ještě přiživí pocit prázdnoty. Kdykoli mu o sobě zkazím mínění, jakoby hrozně vyroste a já se cítím strašně malá. Choval se dneska hezky a já to podělala.

„Promiň, máš pravdu. Nechtěla jsem nic zkazit. Co mám cítit?“ Cucám si stržený ret a snažím se Lucase poslouchat. Předkloním se a zvednu sklenici k nosu, ale cítím jen kovovou pachuť krve, a když upiju, pálí to. Maverick napjatou atmosféru vycítí a zneklidní. Čichá mi kolem pusy a nešikovně sebou v klíně mele. Chci ho přidržet, aby mu nepodkluzovaly packy, ale nakloním skleničku a nad oranžovou dekou skápne ta nejnepatrnější kapka. Vypadá to, jako by ze sklenice vycákla ve zpomaleném záběru. Držím Mavericka, aby se huňatými packami na kašmírové dece udržel, a zároveň se snažím zachytit kapku zpátky do sklenice. Uši mi hoří a mám je zalehlé a jen se bezmocně dívám, jak kapka Margaux z osmdesátého šestého dopadá na velké *H*. Vzhlédnu a vidím, že Lucasovi nic neuniklo a už je naštvaný. Skloní hlavu. Než se stihnu omluvit a vysušit skvrnu rukávem svetru, vezme karafu a odchází. Maverick víno olízne. Zuřivě skvrnu třu prsty, jenže